

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರ

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದುದು
ವಿಶೇಷ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆ

ಭಾಗ - ೪ಎ Part - IVA	ಬೆಂಗಳೂರು, ಬುಧವಾರ, ೧೩ ಆಗಸ್ಟ್, ೨೦೨೫ (ಶ್ರಾವಣ ೨೨, ಶಕವರ್ಷ ೧೯೪೭) BENGALURU, WEDNESDAY, 13 AUGUST, 2025 (SHRAVANA 22, SHAKAVARSHA 1947)	ಸಂ. ೪೮೧ No. 481

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ
ಹದಿನಾರನೇ ವಿಧಾನಸಭೆ
ಏಳನೇ ಅಧಿವೇಶನ

**ಕರ್ನಾಟಕ ದೇವದಾಸಿ (ಪ್ರತಿಬಂಧಕ, ನಿಷೇಧ, ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ) ವಿಧೇಯಕ,
2025
(2025ರ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ವಿಧೇಯಕ ಸಂಖ್ಯೆ-54)**

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಗೊಳಿಸಲು, ದಮನಿತ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು, ಸಬಲೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಷೇಧದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು, ಅವರ ಜೈವಿಕ ತಂದೆಯರನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪಿತ್ಯತ್ವದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪುರಾವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲು, ರಾಜ್ಯವು ಬಾಧಿತರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಒಂದು ವಿಧೇಯಕ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಗೊಳಿಸಲು, ದಮನಿತ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು, ಸಬಲೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಷೇಧದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು, ಅವರ ಜೈವಿಕ ತಂದೆಯರನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪಿತ್ಯತ್ವದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪುರಾವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲು, ರಾಜ್ಯವು ಬಾಧಿತರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ

ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಎಪ್ಪತ್ತಾರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಿಂದ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಅಧಿನಿಯಮಿತವಾಗಲಿ, ಎಂದರೆ:-

ಅಧ್ಯಾಯ-1 ಪ್ರಾರಂಭಿಕ

1. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೆಸರು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ದೇವದಾಸಿ (ಪ್ರತಿಬಂಧಕ, ನಿಷೇಧ, ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 2025 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಇದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವುದು.

(3) ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ದಿನಾಂಕದಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಪರಿಭಾಷೆಗಳು.- ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭವು ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು,-

(ಎ) "ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆ" ಎಂದರೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಬಲ ಮತ್ತು ಶೋಷಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಗೆದು ನೋಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ;

(ಬಿ) "ಸಮರ್ಪಣೆ" ಎಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ದೇವತೆ, ವಿಗ್ರಹ, ಪೂಜೆಯ ಉದ್ದೇಶ, ದೇವಾಲಯ, ಇತರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳ ಸೇವೆಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನೆರವೇರಿಸುವುದು:-

(i) ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟುವುದು, ಅಂದರೆ ದೇವದಾಸಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಮುತ್ತಿನ ಸರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಮಾರಂಭ;

(ii) ಮುದ್ರೆಹಾಕುವುದು, ಅಂದರೆ, ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಹಚ್ಚಿ ಅಥವಾ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕುವ ಸಮಾರಂಭ;

(iii) ಹೂ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸುಡುವುದು, ಅಂದರೆ, ಹೂವನ್ನು ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಡುವುದು;

(iv) ದೇವರಿಗೆ ಬಿಡುವುದು, ಇದು ಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು;

(v) ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆ, ಅಂದರೆ, ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಬೆತ್ತಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆ;

(vi) ಜಡಿ ತುಂಬುವುದು, ಅಂದರೆ, ಸಮರ್ಪಣೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಹೂವು ತೆಗೆಯುವ ಸಮಾರಂಭ;

(vii) ಜೋಗ ಅಥವಾ ಜೋಗವ್ವ, ಅಂದರೆ ಮಂಗಳವಾರ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೇಡುವ ಭಿಕ್ಷಾಚರಣೆಯ ಪದ್ಧತಿ.

(ಸಿ) "ದೇವದಾಸಿ" ಎಂದರೆ (ಬಿ) ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಆಚರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆಯಾದ ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ ಜೋಗಿನಿ, ರಾಜದಾಸಿ, ಅಲಂಕಾರದಾಸಿ, ರುದ್ರದಾಸಿ, ದೇವಸೂಳೆ, ಜೋಗತಿ, ಬಸವಿ, ನಿತ್ಯಸುಮಂಗಲಿ, ಭಾವಿನ್, ದೇವಳಿ, ನಾಯಕಸಾನಿ, ರಂಗಸಾನಿ, ಗಂಗಸಾನಿ, ಮುತ್ತುಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡವಳು, ದೇವರಸೂಳೆ, ಕಸಬಿ, ಪಾತ್ರದವಳು, ಜೋಗಿನಿಯರು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುವವರು. ದೇವದಾಸಿಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಸಂಗತತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಥವಾ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪೂರಕ, ಆದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲವು ಗುರುತರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ,-

(i) ಜಡೆ, ಅಂದರೆ ಜಡೆ ಕೂದಲು;

(ii) ದರ್ಶನ ಅಥವಾ ಮುತ್ತು, ಅಂದರೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಧರಿಸಿರುವ ಮಣಿಗಳ ಸರ;

(iii) ಪರಡಿ ಅಥವಾ ಜಾಗು, ಅಂದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಬುಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ;

(iv) ಸುತಿ-ಚೌಂಡಕೋರ ಚೌಡಕಿ, ಅಂದರೆ ಸ್ವರಮೇಳ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯ; ಮತ್ತು

(v) ಭಂಡಾರ, ಅಂದರೆ ಹಣೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಹಳದಿ ಪುಡಿ;

(ಡಿ) "ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳು" ಎಂದರೆ ದೇವದಾಸಿಯ ಯಾವುದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಮಗು;

(ಇ) "ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬ"ವು ದೇವದಾಸಿ ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿಯ ಎರಡನೇ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗಿನ ಪಾರಂಪರ್ಯ ವಂಶಸ್ಥರು ಅಂದರೆ ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ;

(ಎಫ್) "ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ;

(ಜಿ) "ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ" ಎಂದರೆ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ, ತಾಂತ್ರಿಕ, ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ. ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಶುಲ್ಕಗಳು ಅಥವಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;

(ಎಚ್) "ಭೂಮಿ" ಎಂದರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಅಂದರೆ, ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಅಥವಾ ಬಳಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಭೂಮಿ, ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ, ಉದ್ಯಾನ ಭೂಮಿ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಭೂಮಿ, ನೆಡುತೋಪು ಮತ್ತು ತೋಪನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಕೃಷಿಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಮನೆ-ನಿವೇಶನ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ;

(ಐ) "ಅಧಿಸೂಚನೆ" ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಧಿಸೂಚನೆ;

(ಜೆ) "ನಿಯಮಿಸಲಾದುದು" ಎಂದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲಾದುದು;

(ಕೆ) "ಉತ್ತೇಜನ" ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನ ಅಥವಾ ಬಲವಂತದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮನವೊಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಹಿರಂಗ ಅಥವಾ ರಹಸ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮರ್ಪಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡುವುದು, ಸೆಳೆಯುವುದು, ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು;;

(ಎಲ್) "ಪ್ರಚಾರ" ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಅಥವಾ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ, ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಗೋಚರ ಗುರುತುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು;

(ಎಂ) "ನಿಯಮಗಳು" ಎಂದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳು;

(ಎನ್) "ಅನುಸೂಚಿ" ಎಂದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ಅನುಸೂಚಿಗಳು;

(ಒ) "ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ ಪ್ರಕರಣ 21ರಡಿ ರಚಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ;

(ಪಿ) "ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ" ಎಂದರೆ ಪ್ರಕರಣ 13ರಡಿ ರಚಿಸಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ;

(ಕೂ) "ದೇವಾಲಯ" ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುವ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಅದು ಮಂದಿರ, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗುಡಿ, ಸಮಾಧಿ, ಗದ್ದಿಗೆ, ದೇಗುಲ, ಉಪದೇವಾಲಯ, ಉತ್ಸವ ಮಂಟಪ, ಕೆರೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು.

3. ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳು.- ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಾಗ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು, ಈ ಮುಂದಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:-

(i) **ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯ ತತ್ವ:** ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ದೇವದಾಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಲಿಗೊಡುವುದರಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಮತ್ತು ಶೋಷಕ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು.

(ii) **ಮುಗ್ಧತೆಯ ಪೂರ್ವಭಾವನಾ ತತ್ವ:** ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನುಸಾರ, ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅನೈಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ, ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಿಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಆರೋಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(iii) **ಪಾಲೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ತತ್ವ:** ದೇವದಾಸಿಯರ ಮಕ್ಕಳು ಅಹವಾಲು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(iv) **ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು:** ದೇವದಾಸಿಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಸಲು ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಗುರುತಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸಹಭಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು, ಹಾಗೂ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಲು ಅನುವಾಗುವ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

(v) **ಖಾಸಗಿತನ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕಿನ ತತ್ವ:** ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವದಾಸಿಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರ ಖಾಸಗಿತನ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-II

ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಹಕ್ಕುಗಳು

4. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.- ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಂತೆ, ದೇವದಾಸಿಯರ ನಿಕಟ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಅವರ ಮನೆತನದ ಜೀವನೋಪಾಯ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ: ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ನಿಕಟ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಮನೆತನ ಎಂಬ ಪದವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಅಥವಾ

ನೇರವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಿರಂತರ ಸಮಾಜೋ-ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತೋರಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

5. ತಂದೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮಗುವಿನ ಹಕ್ಕುಗಳು.- (1) ದೇವದಾಸಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಮಗುವು ತಂದೆಯ ಗುರುತನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಮಗುವು ಅಂಥ ಪಿತೃಬಂಧದ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಜೈವಿಕ ತಂದೆಯು ಅಂಥ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಅಂಥ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ತಂದೆಯು ಪಿತೃ-ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು, ಮಗುವು ತನ್ನ ಜೈವಿಕ ತಂದೆ ಎಂದು ನಂಬಲು ಕಾರಣವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪಿತೃತ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಡಿಯೋಕ್ಸಿರೈಬೊನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲ (ಡಿಎನ್‌ಎ) ಪರೀಕ್ಷೆಯಂತಹ ಜೀವರಾಸಾಯನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಮಗುವಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮತ್ತು ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

6. ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಕ್ಕು.- ದೇವದಾಸಿಯ ಮಗು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಮಗುವಿನ ಪರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇವದಾಸಿಯು, ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಹಿತೆ, 2023 (2023ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ 46) ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸುವ ಅಥವಾ ಪೂರಕಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು, ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಕ್ಷಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಜೀವನಾಂಶದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗಂಡು ಮಗುವು ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನಾಗುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವು ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನಾಗುವವರೆಗೆ ಅಥವಾ ವಿವಾಹವಾಗುವವರೆಗೆ ಕ್ಲೇಮು ಮಾಡಬಹುದು.

7. ಕಾನೂನುಸಮ್ಮತತೆಯ ಪೂರ್ವಭಾವನೆ.- ದೇವದಾಸಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಮಗುವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಮಗು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

8. ಸ್ವತ್ತಿನ ಹಕ್ಕು.- ದೇವದಾಸಿಯ ಮಗು ಇಬ್ಬರೂ ಪೋಷಕರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಹವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ತಂದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಂಥ ಪಿತೃತ್ವದ ಕ್ಲೇಮನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಜೀವರಾಸಾಯನಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಮೂಲಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ.

9. ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಘನತೆಯ ಹಕ್ಕು.- ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ತಂದೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ದೇವದಾಸಿಯರ ಯಾವುದೇ ಮಗುವು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳಾದ ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳು, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್, ಪ್ಯಾನ್ ಕಾರ್ಡ್, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಅವರ ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಘೋಷಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿನ ನಮೂದು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು.- ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಗುರುತಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬವು ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ರಕ್ತಹೀನತೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳಂತಹ ಲೈಂಗಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಡೆಗಣನೆಗೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಬಲ್ಲ ಕೆಲವು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸಮಗ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-III

ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಷೇಧ

11. ನಿಷೇಧ.- ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ನಂತರ, ಯಾವುದೇ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಮತ್ತು ಅವಳು ಅಂಥ ಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ದೇವದಾಸಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಹಾಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲಾದ ಯಾರೇ ಮಹಿಳೆಯು ಸಕ್ರಮ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಅಸಮರ್ಥಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

12. ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಪ್ರತಿಬಂಧ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಏನೇ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇರೆಗೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಸಮರ್ಪಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು (magistrate) ಮನಗಂಡರೆ, ಅಂಥ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಸಂಘಟನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಅಂಥ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಅಥವಾ ದೂರನ್ನು, ಅಂಥ ಸಮರ್ಪಣೆ ನಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಿರುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮರ್ಪಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

(3) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಯಾವುದೇ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವರದಿ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಸಂಜ್ಞೆಯತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(4) 'ಜಾತ್ರೆ'ಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂತಹ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯರಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಪಡೆಯ (force) ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(6) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಹಿಂದೆ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಸಂಘಟನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡದ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವುದರ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕಾರಣ ತೋರಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದ ಹೊರತು, ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ:

ಪರಂತು, ಯಾವುದೇ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಉಪ-ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡದೆ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(7) ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡಿದ ತರುವಾಯ ಮತ್ತು ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಪಕ್ಷಕಾರನನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತೆರವುಗೊಳಿಸಬಹುದು.

(8) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ತಮ್ಮ ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬಾಧಿತ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇರೆಗೆ, ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು.

(9) ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಅಥವಾ ವಕೀಲರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅರ್ಜಿದಾರರ ವಿಚಾರಣೆಯ ತರುವಾಯ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ಆತನು ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(10) ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಯಾರಾದರೂ ಅಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಅವಧಿಯ ಕಾರವಾಸದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯೊಂದಿಗೆ ದಂಡಿತರಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-IV

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

13. ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಸೂಚಿ I ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ "ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕಾತಿಯ ತರುವಾಯ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:-

(ಎ) ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಅವರು ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಾಲ್ವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು. ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವದಾಸಿ ಒಕ್ಕೂಟವು ಒಕ್ಕೂಟದ

ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಅಂಥ ನಾಲ್ಕು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು, ನೇಮಕಕ್ಕಾಗಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು - ಸದಸ್ಯರು

(ಸಿ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಡಿ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವ, ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಕೆಡುಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಇ) ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಎಫ್) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಜಿ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಸಹಾಯಕ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಎಚ್) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕನಿಷ್ಠ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು - ಸದಸ್ಯರು

(ಐ) ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಜೆ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ - ಸದಸ್ಯರು.

(ಕೆ) ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ-ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಆದರೆ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಂತು ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

ಮತ್ತು ಪರಂತು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ದೇವದಾಸಿ ಒಕ್ಕೂಟವು ಸಮಿತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕೂಟವು ಇತರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

14. ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳು.- (1) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಏಳು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸಿನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಯಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನವು ಖಾಲಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಕೋರಂ ಐದು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸೇವಕರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮೂವರು ಅವರ ನೇಮಕಾತಿ ಹೊಂದಿದುದಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರ ಗೈರುಹಾಜರಿಯು ಸಮಿತಿಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುರ್ಜಿತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹಾಜರಿರುವ ಮತ್ತು ಮತಚಲಾಯಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರ ಸರಳ ಬಹುಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಭೂಮಿ, ವಸತಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಒಮ್ಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ

ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಸಹಮತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರನು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಒಂದು ಗೌರವಧನವನ್ನು ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

15. ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು:-

(ಎ) ಖುದ್ದಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಅರ್ಜಿ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನು ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಅವರಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು;

(ಬಿ) ದೇವದಾಸಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದು. ಇದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗೊಂಡ ನಂತರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು;

(ಸಿ) ಅಂಥ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅಥವಾ ಲೋಪಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು. ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನ ಅವಧಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು.

(ಡಿ) ದೇವದಾಸಿಯರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರಕರಣ 27ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಅರ್ಜಿ ದೋಷಪೂರಿತ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು.

(ಇ) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿಯರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರಕರಣ 2(b) ಮತ್ತು 2(c) ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇರಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು;

(ಎಫ್) ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಪೈಕಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ಸಮೂಹಗಳು, ವೇದಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕೂಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅಂತಹ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(ಜಿ) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

(ಎಚ್) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಸಮಾಜೋ- ಆರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು;

(ಐ) ಸಮಿತಿಯು ದೇವದಾಸಿಯರು ಅವರು ಅರ್ಹರಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಒಂದು ಏಕಗವಾಕ್ಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿಯಾದಾಗಿನಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಸಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು;

(ಜೆ) ದೇವದಾಸಿಯರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ನೆರವೇರಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

(ಕೆ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು;

(ಎಲ್) ಮುಂದೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ನಂತರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ವರದಿ (ATR) ಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು; ಮತ್ತು

(ಎಂ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವದಾಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಇತರೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇವುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

16. ಕುಂದು ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ,- ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಧಾರವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

17. ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ,- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಸೂಚಿ-1 ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸುವ ಮೂಲಕ "ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ" ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ನೇಮಕಗೊಂಡ ದಿನದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರವಧಿ ಹೊಂದಿದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಮುಂದುವರೆಯುವ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1) ರನ್ವಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು:-

(ಎ) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ಜಿಲ್ಲಾಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ, ಸಮಿತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಸಿ) ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು- ಸದಸ್ಯರು.

(ಡಿ) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯರು.

(ಇ) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯರು.

(ಎಫ್) ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯರು.

(ಜಿ) ವಸತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯರು.

(ಎಚ್) ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ-ಸದಸ್ಯರು.

(ಐ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರು- ಸದಸ್ಯರು.

(ಜೆ) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪ-ನಿರ್ದೇಶಕರು-ಸದಸ್ಯರು.

(ಕೆ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರುವ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಅಂಥಹ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು- ಸದಸ್ಯರು

(ಎಲ್) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯರ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ವಾಸವಿರುವ, ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದೇವದಾಸಿ ತಾಯಿಯರ ಇಬ್ಬರು ವಯಸ್ಕ ಮಕ್ಕಳು - ಸದಸ್ಯರು

(ಎಮ್) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ/ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರುವ, ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ, ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಅಥವಾ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ವಾಸವಿರುವ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ— ಸದಸ್ಯರು.

(ಎನ್) ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು — ಸದಸ್ಯರು.

(ಒ) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿ — ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳ ಅಜೆಂಡಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

18. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳು.- (1) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯ ಗಮನದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕರೆಯಬಹುದು. ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರೆಯಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸಿನೊಂದಿಗೆ ನೀಡಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ಕೋರಮ್ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಮೂರನೆಯ ಒಂದರಷ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರು ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯು ಸಮಿತಿಯ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಜ್ಞಿತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹಾಜರಿರುವ ಮತ್ತು ಮತಚಲಾಯಿಸುವ ಸದಸ್ಯರ ಸರಳ ಬಹುಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಭೂಮಿ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಒಮ್ಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಸಮಾನವಾದ ಮತಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮತದಾರರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಸಂದಾಯಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೆಗಿನ ಪ್ರಯಾಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

19. ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು,- ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವು ಈ ಮುಂದಿನಂತಿರತಕ್ಕದ್ದು,-

(ಎ) ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಕುರಿತು ವ್ಯವಹರಣೆಗಳ, ಪ್ರಗತಿಯ, ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ನಿಯತ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಬಹುದು;

(ಬಿ) ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.

(ಸಿ) ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಎಮ್‌ಐಎಸ್) ಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಸೇವೆ ನೀಡುವಿಕೆ, ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸಿದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ, ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ, ದಂಡನೆಗಳ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು;

(ಡಿ) ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು; ಮತ್ತು

(ಇ) ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೂರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ಅಥವಾ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದಾದಂತಹ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಕುರಿತು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಂಜ್ಞಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ: ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಅಂತಹ ದೂರುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಪೊಲೀಸರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಬಾಧಕರಹಿತವಾಗಿದೆ.

(ಎಫ್) ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವ ಅಂತಹ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ನೌಕರರಿಗೆ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು;

(ಜಿ) ತರುವಾಯದ ಪ್ರತಿ ಸಭೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡ ವರದಿ (ಎ ಟಿ ಆರ್) ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.

(ಎಚ್) ವಿಸ್ತೃತವಾದ, ಸಮಗ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು;

(ಐ) ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ದೂರದರ್ಶನ, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಯ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸುವುದು;

(ಜೆ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಣಯಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅಫೀಲುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು;

(ಕೆ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದು;

(ಎಲ್) ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಉಪ-ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು; ಈ ಉಪ-ಸಮಿತಿಗಳು 32ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಆಶ್ರಯ ಗೃಹಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು

(ಎಮ್) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಹಾಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾರಾದರೂ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತಗೊಳಿಸುವುದು. ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮರಳಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ನಿಹಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಮರಳಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಮಿಟಿಯೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು.

20. ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:- ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಣಯವು ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

21. ರಾಜ್ಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ "ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿ" ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ಸದಸ್ಯರು ನೇಮಕವಾದ ನಂತರ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರವಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಮುಂದುವರೆಯುವ ನಿಕಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಎಂದರೆ:-

(2) ಉಪ-ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಈ ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು:-

(ಎ) ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಆತನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ- ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಕರೆಯುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಸಿ) ವಸತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಡಿ) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಇ) ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಎಫ್) ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಜಿ) ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಎಚ್) ಪೋಲೀಸ್ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕ ಅಥವಾ ಅವನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ-ಸದಸ್ಯ.

(ಐ) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಜೆ) ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಕೆ) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಎಲ್) ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಎಮ್) ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಎನ್) ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಒ) ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅಥವಾ ಆತನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಪಿ) ಪ್ರತಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ದೇವದಾಸಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ನೇಮಕಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ರವಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಹುದು ಸದಸ್ಯರಾಗದೇ ಕೂಡ ಇರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಕೂ) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗುವ ಕೆಡಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತರಾಗಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು-ಸದಸ್ಯರು.

(ಆರ್) ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತಗೊಂಡ ಎಂಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಇಬ್ಬರು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು-ಸದಸ್ಯರು.

(ಎಸ್) ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತಹ ಓರ್ವ ಅಧಿಕಾರಿ- ಸದಸ್ಯ.

(ಟಿ) ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದರ್ಜೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತಹ ಓರ್ವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸದಸ್ಯನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು- ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.

22. ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳು.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದರೆ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸಿನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಐದು ದಿನಗಳ ನೋಟೀಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಜಾರಿಗೆಬಂದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತದನಂತರ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಾರಗಳೊಳಗಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯ ಕೋರಮ್ ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಮೂರನೆಯ ಒಂದರಷ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯು ಸಮಿತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಜ್ಞಿತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹಾಜರಿರುವ ಮತ್ತು ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಸದಸ್ಯರ ಬಹುಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಭೂಮಿ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಒಮ್ಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಸಮ ಮತಗಳು ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ನಿವಾಸದಿಂದ ಸಭೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳದವರೆಗಿನ ಪ್ರಯಾಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

23. ರಾಜ್ಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.- ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು,-

(ಎ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಿಸುವುದು, ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳ, ಪ್ರಗತಿಯ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ನಿಯತ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವುದು;

(ಬಿ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು;

(ಸಿ) ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳದೇ ಇರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಂತೆಯೇ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು;

(ಡಿ) ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಜನೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗವನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದು.

(ಇ) ಉಪ-ಯೋಜನೆಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವೆಚ್ಚಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಯವ್ಯಯವು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

(ಎಫ್) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧಿಸುವುದು;

(ಜಿ) ದೇವದಾಸಿಯರ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು;

(ಎಚ್) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ನಿಯತಕಾಲಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು;

(ಐ) ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು, ಮಕ್ಕಳು ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ದೂರದರ್ಶನ, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಯ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸುವುದು;

(ಜೆ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು;

(ಕೆ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿದ ಸನ್ನದುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು;

(ಎಲ್) ಎಲ್ಲಾ ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿಪರ, ತಾಂತ್ರಿಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು, ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದು; ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎಂ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸನ್ನದಿನ ಪ್ರಕಾರ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ವಸತಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

(ಎನ್) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಂದ ಅಪೀಲುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು; ಮತ್ತು

(ಓ) ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾದ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

24. ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.- ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ

ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸಮಿತಿಗಳು ಈ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಹಿತೆ, 2023 (2023ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ ಸಂ.46)ರಡಿಯ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ:-

(ಎ) ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇರೆಗೆ ಆತನ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು;

(ಬಿ) ಯಾವುದೇ ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ಶೋಧ ಮತ್ತು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಅಗತ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು;

(ಸಿ) ಅಫಿಡವಿಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳ ಪುರಾವೆ;

(ಡಿ) ಸಾಕ್ಷಿ ಅಥವಾ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು; ಮತ್ತು

(ಇ) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯಗಳು.

25. ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿ.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಮಾಡಲಾದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಅನುಭವದ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲಕ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ನೇಮಕಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಉಪನಿರ್ದೇಶಕ ವೃಂದದವರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದವರು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ವೃಂದದವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ದಾಖಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತನಾದ ಸದಸ್ಯ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ದೇವದಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಹ ಕೋರಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತದನುಸಾರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬದ್ಧನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸದಸ್ಯನು ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ವಿಫಲನಾದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಇತರ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.

(4) ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು,-

(ಎ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಡಿ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಲಾದಂತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು;

(ಬಿ) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನಿವಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇವದಾಸಿ ಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ನೆರವು, ಧನಸಹಾಯ ಅಥವಾ ಅವಕಾಶ ನೀಡದಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು;

(ಸಿ) ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಅರ್ಜಿ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಹಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು. ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು;

(ಡಿ) ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾದ ಕೆಡುಕಿನ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು;

(ಇ) ಸಮರ್ಪಣೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿಸುವುದು;

(ಎಫ್) ಘಟನೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಚನಾಮೆ ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು;

(ಜಿ) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ದೇವದಾಸಿ ಸಮಿತಿಯು ಕೋರಲಾದ ಅಂಥ ಕಾಲಿಕ ವಿವರಪಟ್ಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

(ಎಚ್) ನಿಯಮಿಸಲಾದಂಥ ಇತರೆ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು;

(ಐ) ದೇವದಾಸಿಯವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು;

(ಜೆ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾಷಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು; ಮತ್ತು

(ಕೆ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರೆ ಪ್ರಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

(4) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರಕರಣ (3)ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕಾಲದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು, ಅಂಥ ಷರತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ನಿಹಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಷರತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ರಕ್ಷಿಸಲಾದ ಮಹಿಳೆಯ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗೆ ವಿನಂತಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(7) ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯ ಸಂಹಿತೆ, 2023 (2023ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ 45)ರ 2ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (28)ನೇ ಖಂಡದಡಿ ಲೋಕನೌಕರನಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-V

ಗುರುತಿಸುವುದು

26. ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.- (1) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ದೇವದಾಸಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು 15ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ದೇವದಾಸಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. I ನೇ ಪಟ್ಟಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದಂತಹವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. II ನೇ ಪಟ್ಟಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪ್ರಾರಂಭದ ತರುವಾಯ ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವಂತಹವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ತರುವಾಯದ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

27. ಗುರುತಿಸುವ ಹಕ್ಕು.- ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಂಥ ಅಥವಾ ದೇವದಾಸಿ ಆಚರಣೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಹಿಳೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಅಂಥ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಮಿತಿಯು ಸ್ವತಃ ಅಥವಾ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂಥ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯು ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳಾದ ಅವರ ಹೆಸರು, ವಯಸ್ಸು, ನಿವಾಸದ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿಯಾಗಿ ಪೀಳಿಗೆ (ಮೊದಲನೇ ಪೀಳಿಗೆ), ದೇವದಾಸಿಯ ಮಗು (ಎರಡನೇ ಪೀಳಿಗೆ), ದೇವದಾಸಿಯ ಮೊಮ್ಮಗು (ಮೂರನೇ ಪೀಳಿಗೆ)ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಸಮಿತಿಯು ದೇವದಾಸಿಯ ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 2ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಬಿ) ಮತ್ತು (ಸಿ) ಖಂಡದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿರಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬದ್ಧನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(3) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ನೀಡಿದ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹಕ್ಕಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪುರಾವೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

28. ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ.- ದೇವದಾಸಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಆಕೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ದೇವದಾಸಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು (ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಅಥವಾ ತರುವಾಯ ಹುಟ್ಟಿದವರುನ್ನು) ಗುರುತಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಾಯಿಯ ಮರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಮಕ್ಕಳು ದೇವದಾಸಿ ಮಗುವೆಂದು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವದಾಸಿ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಐದು ಪೂರಕ ಅಭಿಡಾವಿಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗೆ ಅರ್ಜಿಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ದೇವದಾಸಿ ಒಕ್ಕೂಟಗಳ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-VI

ಆರೋಗ್ಯ ಸನ್ನದು

29. ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕು.- (1) ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪರಿಗಣಿತ ಫಲಾನುಭವಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ನೀಡಲಾದ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ರೋಗನಿದಾನ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರದ ಆರೈಕೆಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ದೇವದಾಸಿಯರು ಅನುಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ತಗಲುವ ಎಲ್ಲಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಭರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚದಂಥ ಅಂಶಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಿರಾಕರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗದಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯವು ಸಾರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಮುಟ್ಟಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ, ಆದರೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸದೆ, ಎಲ್ಲಾ ದೇವದಾಸಿಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಆರೈಕೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಗುರುತಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ದೇವದಾಸಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೌಪ್ಯತೆ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ರಕ್ತಹೀನತೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಮತ್ತು ವೈರಲ್ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸಮಗ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಧಿನಿಯಮಡಿ ನೀಡಲಾದ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದ ನಂತರ, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವದಾಸಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ರಾಜ್ಯವು ಉಪಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆರೈಕೆ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಖಾಸಗಿ ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಗರ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜೀವಿನಿಂದ ಬರುವ ದುರಂತ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡುವುದರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(7) ರಾಜ್ಯವು ದೇವದಾಸಿಯರ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಆರೈಕೆ, ರೋಗನಿದಾನ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾದ, ವೈದ್ಯಕೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವಲಂಬಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(8) ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನೀಡಲು ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಅಥವಾ ವರ್ತನೆಯ ಮನಶ್ಚಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಗುರುತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(9) ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಉಪಬಂಧಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ತಲುಪುವಿಕೆ, ರೋಗನಿದಾನ ಮತ್ತು ಮುಂಜಾಗೃತಾ ಆರೈಕೆ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ, ಗುರುತಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ದೇವದಾಸಿಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಘನತೆ, ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ - VII

ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸನ್ನದು

30. ಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ.- (1) ರಾಜ್ಯವು ಕೃಷಿ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುವ ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆದ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಮೊದಲು ದೇವದಾಸಿ ಮರಣಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಆದ್ಯತೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಿದಂತೆ, ಆಕೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಒಬ್ಬ ಅರ್ಹ ಅವಲಂಬಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಯಾವುದೇ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವವರೆಗೆ, ಈ ಉಪಬಂಧದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರುಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ವರ್ಗಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(4) ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ (ಕೆಲವು ಭೂಮಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ನಿಷೇಧ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1978 (1979 ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧಿನಿಯಮ 02) ರ ಉಪಬಂಧಗಳು (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಡಿ ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾದ ಭೂಮಿಯ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಯಥೇಚ್ಛತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ರಾಜ್ಯವು ಸಾಮೂಹಿಕ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ನೋಂದಾಯಿತ ದೇವದಾಸಿಯರ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಹತ್ತು ದೇವದಾಸಿಯರಿಂದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಭೂಹಿಡುವಳಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ವಿಧಾನಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆಗಳು, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಮಾದರಿ ಕೃಷಿ ಜಮೀನುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

31. ವಸತಿಯ ಹಕ್ಕು.- (1) ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವದಾಸಿಗೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಸೌಕರ್ಯದ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸೂಕ್ತ ಗಾತ್ರದ ಸಾಕಷ್ಟು ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸೂಕ್ತ ವಸತಿ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಮುನ್ನ ದೇವದಾಸಿಯ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಸೌಲಭ್ಯದ ಹಕ್ಕು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಬದುಕುಳಿದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಮೃತ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಬದುಕುಳಿದ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಸತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ದೇವದಾಸಿಯರ ಅರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಇಚ್ಛೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಅನುಸೂಚಿ II ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾದ 'ಸಮರ್ಪಕ ವಸತಿ' ಅಂತೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಂಬಂಧಿತ ಯೋಜನೆಯ ಉಪಬಂಧಗಳು ನಿರ್ಮಾಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಸೂಚಿ II ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದಂತೆ ಸಮರ್ಪಕ ವಸತಿಗಾಗಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅಂಥ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯ/ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಗೆಟುಕುವ ವಸತಿ ನೀತಿ, 2016 ರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ನೀತಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ- VIII ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರದ ಸನ್ನದು

32. ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ.- (1) ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ದೇವದಾಸಿಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ದೇವದಾಸಿ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಬಾಲ ನ್ಯಾಯ (ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಅಧಿನಿಯಮ, 2015 (2016 ರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯ್ದೆ 02) ರ ಕಡ್ಡಾಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ, ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಗುರುತಿಸುವ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶೇಷ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ವಿಶೇಷ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಶೇಷ ಮನೆಯು 19ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಖಂಡದಡಿ ರಚಿಸಲಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಉಪಸಮಿತಿಯಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಮನೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-IX ಪುನರ್ವಸತಿ ಸನ್ನದು

33. ಪುನರ್ವಸತಿ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ.- (1) ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಮುಂದಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಧಿನಿಯಮದ ಒದಗಿಸಲಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

34. ಜೀವನ ವೆಚ್ಚಗಳು.- ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಬಂಧಿತ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಮಾಸಿಕ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ವಿತರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಜೀವನ ವೆಚ್ಚಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸತಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಜೀವನ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಪುನರೀಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

35. ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.- ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ವಯಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಇಚ್ಛೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಡಿ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ತರಬೇತಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಹಾಗೂ ಅಂಥ ತರಬೇತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾಸಿಕ ತರಬೇತಿ ಭತ್ಯೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

36. ಅಂತೋದಯ ಅನ್ನ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಡ್.- ಎಲ್ಲಾ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅಂತೋದಯ ಅನ್ನ ಯೋಜನೆ (AAY) ಕಾರ್ಡ್‌ನ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಖಚಿತಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೊಸ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಆಧಾರ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದು, ದೇವದಾಸಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಂತೋದಯ ಅನ್ನ ಯೋಜನೆ (AAY) ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

37. ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ.- ಸರ್ಕಾರಿ-ಚಾಲಿತ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜ್ಯವು ಶಿಕ್ಷಣ, ವಸತಿ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳ ಅನುದಾನದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಇದನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ದೇವದಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿಪರ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮಗಳ ಎಲ್ಲಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಭರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

38. ಉದ್ಯೋಗ.- ಸುಸ್ಥಿರ ಪರ್ಯಾಯ ಜೀವನೋಪಾಯ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು,-

(ಎ) ದುರ್ಬಲ ಗುಂಪಿನ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೋಶಗಳು, ನೇಮಕಾತಿ ಪೂರ್ವ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ನೇಮಕಾತಿ ಆಂದೋಲನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತರಬೇತಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

(ಬಿ) ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ ಯೋಜನೆಗಳು, ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇತರ ವಿಷಯಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದು, ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಸರಬರಾಜುಗಳು, ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

39. ವಿವಾಹ.- ಪತಿ/ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-X

ಜಾಗೃತಿ

40. ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ, ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಜನರಿಗಾಗಿ

ಸೂಕ್ತವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು.

(2) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಖಂಡಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯಾನ್ವಯಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಾಗದಂತೆ, ಅಂಥ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಬಂಧಿಸಬಹುದು, ಎಂದರೆ:-

(ಎ) ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನದ ಜೊತೆಗೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

(ಬಿ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಬೀದಿ ನಾಟಕಗಳು, ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಕರಪತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳು ಹೊಂದಿರುವುದು.

(ಸಿ) ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಡಿ) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಕೋಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಅಂಥ ಕಾನೂನು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹೀಗಿರತಕ್ಕದ್ದು:

(i) ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಉಪಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮ, 2009 (2009ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ 35), ಬಾಲಕ ನ್ಯಾಯ (ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಅಧಿನಿಯಮ, 2015 (2016ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ 02), ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 2012 (2012ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ 32) ಮುಂತಾದ ಇತರ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಮೂಲಭೂತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.

(ii) ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು.

(ಇ) ದೇವದಾಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು.

(ಎಫ್) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಾಗರಿಕ ಸನ್ನದು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(ಜಿ) ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎಚ್) ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯು, ಪ್ರತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲುದಾರರ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಿಂದ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ "ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ" ಎಂ.ಐ.ಎಸ್ ಗೆ ಇಂದೀಕರಿಸಲಾತಕ್ಕದ್ದು.

(ಐ) ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಲು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲರನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಮಾನವತಾವಾದ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಇದು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 51ಎ (ಎಚ್) ಅನುಚ್ಛೇದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

(ಜೆ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಜ್ಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲರನ್ನಾಗಿಸಲು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಆವರ್ತಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು.

(ಕೆ) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆಯುವ ದೇವಾಲಯದ ಆವರಣದ ಬಳಿ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎಲ್) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(ಎಂ) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿನ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ದುಷ್ಪ್ರತ್ಯಯದಿಂದ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-XI

ದಂಡನೆ ಮತ್ತು ದಂಡಗಳು

41. ಸಮರ್ಪಣೆಗಾಗಿ ದಂಡನೆ.- (1) ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ತರುವಾಯ,-

(ಎ) ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಅನುಮತಿಸಲು,

ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅಥವಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಅಥವಾ ಅನುಮತಿಸುವ ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ತರುವಾಯ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಆದರೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ದಂಡಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವವರು ಅಥವಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವವರು, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಆದರೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಜುಲ್ಮಾನೆಗೂ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ನಿರ್ಣಿತನಾಗಿರುವ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಎರಡನೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಎರಡನೇ ಅಪರಾಧದ ನಂತರದ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ನಿರ್ಣಿತನಾಗಿರುವ, ಆತನಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ, ಆದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಜುಲ್ಮಾನೆಗೂ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

42. ದೇವಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದು.- (1)

ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಆವರಣದೊಳಗೆ ನೆರವೇರಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವಾಲಯ ಸಮಿತಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಉಪಪ್ರಕರಣ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡಿದ ನಂತರವೂ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿಯು ಗುರುತಿಸಿದರೆ, ದೇವಾಲಯ ಸಮಿತಿಯು, ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು 43ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

43. ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯದ ಸತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆ.- (1)

ಯಾರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡನೀಯವಾದ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಅಪರಾಧವು ನಡೆದಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಇತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಮತಿಸುವುದು ಅಂಥ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಕ್ಷಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1) ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಪೀಲು ಇದ್ದರೆ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವವರೆಗೆ ಅಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

44. ಸಂಜ್ಞಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿ

ಅನ್ವಯಿಸದಿರುವುದು.- ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಹಿತೆ, 2023 (2023ರ ಕೇಂದ್ರ

ಅಧಿನಿಯಮ 46)ರ XXXVIIIನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೂ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

45. ಅಪರಾಧವು ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನು ರಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು.- ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಹಿತೆ, 2023 (2023ರ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ 46)ರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಪರಾಧವು ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನು ರಹಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

46. ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳು.- ಪ್ರಕರಣದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಕಾರರಾಗಿರುವ ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯನು ಬಯಸಿದರೆ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ವ್ಯವಹರಣೆಯನ್ನು ಕ್ಯಾಮರಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು.

47. ಅಪರಾಧಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ.- ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಗಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾದ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ-XII

ಸಂಕೀರ್ಣ

48. ಅಧಿನಿಯಮವು ಇತರ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿಯಾಗಿರುವುದು-ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಥಾ ಉಪಬಂಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಅಸಂಗತವಾಗಿರುವುದು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

49. ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮದ ರಕ್ಷಣೆ.- ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ಆದೇಶಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ದಾವೆಯನ್ನು, ಅಭಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೂಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

50. ನಿಯಮಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರ.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಪ್ರಕಟಣೆಯ ತರುವಾಯ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಾಗದಂತೆ, ಈ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಪಬಂಧಿಸಬಹುದು, ಎಂದರೆ:-

- (ಎ) ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಅಪರಾಧಗಳ ತನಿಖಾ ವಿಧಾನ;
- (ಬಿ) ದೇವದಾಸಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ;
- (ಸಿ) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯ;

(3) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು, ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ

ಮುಂದೆ, ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನ ಅಥವಾ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ನಿರಂತರ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಅಧಿವೇಶನ ಅಥವಾ ನಿಕಟೋತ್ತರ ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವ ಮೊದಲು, ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಉಭಯ ಸದನಗಳು ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅಥವಾ ನಿಯಮವನ್ನು ರಚಿಸಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರೆ, ಆ ತರುವಾಯ ಅಂಥ ನಿಯಮವು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹಾಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಟು ಅಥವಾ ರದ್ದತಿಯು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

51. ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಡಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಪ್ರತಿ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

52. ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತವಲ್ಲದಂಥ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು:

ಪರಂತು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ತರುವಾಯ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದೇಶವನ್ನು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

53. ನಿರಸನ ಮತ್ತು ಉಳಿಸುವಿಕೆಗಳು.- ಕರ್ನಾಟಕ ದೇವದಾಸಿಯರ (ಸಮರ್ಪಣಾ ನಿಷೇಧ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1982 (1984ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧಿನಿಯಮ 01) ಮತ್ತು ಅದರಡಿ ಮಾಡಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ನಿರಸನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಂತು, ಅಂಥ ನಿರಸನವು,-

(ಎ) ಸದರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಕೈಗೊಂಡ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ; ಅಥವಾ

(ಬಿ) ಸದರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಲಾದ ಅಥವಾ ಅನುಭವಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ;

-ಪರಿಣಾಮ ಬೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಅನುಸೂಚಿ-I

(13ನೇ ಮತ್ತು 17ನೇ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ)

ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

1. ಬಾಗಲಕೋಟೆ
2. ಬಳ್ಳಾರಿ
3. ಬೆಳಗಾವಿ
4. ಬಿಜಾಪುರ
5. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
6. ದಾವಣಗೆರೆ
7. ಧಾರವಾಡ
8. ಗದಗ
9. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ
10. ಹಾವೇರಿ
11. ಕೊಪ್ಪಳ
12. ರಾಯಚೂರು
13. ಶಿವಮೊಗ್ಗ
14. ಯಾದಗಿರಿ
15. ವಿಜಯನಗರ

ಅನುಸೂಚಿ-II

(31ನೇ ಪ್ರಕರಣ ನೋಡಿ)

ಸಾಕಷ್ಟು ವಸತಿ

ಸಾಕಷ್ಟು ವಸತಿ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಆಶ್ರಯವನ್ನು "ಸಾಕಷ್ಟು ವಸತಿ" ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮೊದಲು ಹಲವಾರು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಈ ಅಂಶಗಳು ವಸತಿಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯಷ್ಟೇ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿವೆ. ವಸತಿ ಸಾಕಷ್ಟಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಕನಿಷ್ಠ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು:

- (1) ಲಭ್ಯತೆ: ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳೊಳಗಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗುಂಪುಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ (ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಂಥ) ವಸತಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- (2) ಸೇವೆಗಳು, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆ: ಸಾಕಷ್ಟು ಮನೆಯು ಆರೋಗ್ಯ, ಭದ್ರತೆ, ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ವಸತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಅಡುಗೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್, ತಾಪನ ಮತ್ತು ಬೆಳಕು, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ತೊಳೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ, ಸ್ಥಳದ ಒಳಚರಂಡಿ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು;
- (3) ಸ್ಥಳ: ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ-ಆರೈಕೆ ಸೇವೆಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಕಡಿತಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕಲುಷಿತ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ವಸತಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ

ನೂತನ ಶಾಸನವನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧಿನಿಯಮಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ,-

(i) ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವುದು ;

(ii) ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ದಮನಿತ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಬಲೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಷೇಧದಿಂದ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ;

(iii) ದೇವದಾಸಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವಿನ ಜೈವಿಕ ತಂದೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ;

(iv) ದೇವದಾಸಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವಿನ ಪಿತ್ಯತ್ವದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ;

(v) ರಾಜ್ಯವು ದೇವದಾಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಬಾಧಿತರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ;

(vi) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿ ಆಚರಣೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕ.

ಆರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರ

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮದಿಂದ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿತ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರದ ಕುರಿತು ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರ

ಖಂಡ 50	ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಪುರ್ವಪ್ರಕಟಣೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನ ರಚನೆಯ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆಯು ವಾಡಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೆಬ್ಬಾಳೆ

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಬಲೀಕರಣ ಮಂತ್ರಿ

ಎಂ.ಕೆ. ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

SIXTEENTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

SEVENTH SESSION

THE KARNATAKA DEVADASI (PREVENTION, PROHIBITION, RELIEF AND REHABILITATION) BILL, 2025 (LA Bill No. 54 of 2025)

A Bill to conscientise society about the practice of dedicating women as devasasis, liberate oppressed devadasi women from all forms of exploitation, her children from social taboo through empowerment, to hold their biological fathers responsible in special law, provide for conclusive proof of paternity in this regard, facilitate effective and comprehensive rehabilitation of the victims by the State and promote measures for the total abolition of the Devadasi system in the State of Karnataka.

Whereas it is necessary to conscientise society about the practice of dedicating women as devasasis, liberate oppressed devadasi women from all forms of exploitation, her children from social taboo through empowerment, to hold their biological fathers responsible in special law, provide for conclusive proof of paternity in this regard, facilitate effective and comprehensive rehabilitation of the victims by the State and promote measures for the total abolition of the Devadasi system in the State of Karnataka.

Be it enacted by the Karnataka State Legislature in the Seventy fifth Year of the Republic of India as follows namely:-

CHAPTER-I **PRELIMINARY**

1. Short title extent, and commencement.- (1) This Act may be called the Karnataka Devadasis (Prevention, Prohibition, Relief, and Rehabilitation) Act, 2025.

(2) It extends to the whole State of Karnataka.

(3) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification appoint.

2. Definitions.- In this Act, unless the context otherwise requires,-

(a) "conscientisation" means the process of unpacking dominant and oppressive thought currently prevailing in the devadasi system which results from the issues of power in relation to privilege and oppression in different spheres of influence;

(b) "dedication" means the performance of any act or ceremony, by whatever name called, by which a woman is dedicated to the service of any deity, idol, object of

worship, temple, other religious institutions or places of worship, including the following rituals associated with dedication namely:-

- (i) muttukattu, i.e. the ceremony tying the muttu chain on the neck of the devadasi;
  - (ii) mudrehakuvudu, i.e., the ceremony of symbolic tattooing or branding;
  - (iii) hunaligemelittusuduvudu, i.e. keeping a flower on the tongue and burning it;
  - (iv) devarigebiduvudu, which is another name for dedication;
  - (v) bettaleseve, i.e. the naked procession carried out as part of the dedication;
  - (vi) jaditumbuvadu, i.e. the deflowering ceremony completed after dedication;
  - (vii) joga or jogwa, i.e. the custom of ritual begging with a basket usually on Tuesdays and Fridays.
- (c) "devadasi" means a woman dedicated with rituals specified in clause (b) and also referred to as Jogtin., Rajadasi, Alankaradasi, Rudradasi, Devasule, Jogathi, Basavi, Nithyasumangali, Bhavin, Devali, Nayakasani, Rangasani, Gangasani, Muttukattikondavalu, Devarasule, Kasabi, Patradavalu, Jogins or by any other name. With regards to any subjective or factual inconsistency in definition of devadasi or in the rituals and practices used for identification, the Taluk Committee shall decide the same. Some identifying features, which provide supplementary, but not stand-alone evidence of devadasi practises include, -
- (i) jat, i.e. matted hair;
  - (ii) darshan or muttu, i.e. string of beads worn around the neck or wrist;
  - (iii) paradi or jag, i.e. hand-held bamboo basket used as begging basket;
  - (iv) suti-choundakor Chowdki, i.e. a chord music instrument; and
  - (v) bhandara, i.e. yellow powder applied to the forehead;
- (d) "devadasi children" means child of devadasi, of any age, whether legitimate or illegitimate;
- (e) "devadasi family" consists of and is limited to devadasi and lineal descendants of devadasi up to second generation i.e., devadasi children and her grandchildren;
- (f) "District Committee" means District Committee for Vigilance and Implementation constituted under section 17 ;
- (g) "free education" means that no member of the devadasi family shall be liable to pay any kind of fee or charges or expenses which may prevent him or her from pursuing and completing elementary, higher education, **vocational, Technical professional education, etc.;**
- (h) "land" means agricultural land, that is to say, land which is used or capable of being used for agricultural purposes or purposes subservient thereto and includes horticultural land, forest land, garden land, pasture land, plantation and tope but does not include house-site or land used exclusively for non-agricultural purposes;
- (i) "notification" means a notification published in the Official Gazette of Karnataka;
- (j) "prescribed" means prescribed by rules made under this Act;
- (k) "promote" means to **initiate into, draw into, facilitate and encourage** by overt or covert deeds, the dedication of women as devadasis openly or in a clandestine manner, either by way of financial assistance or compulsion or **by forcible persuasion or by brain-washing or** omitting to perform duties mandated under this Act;
- (l) "propagate" means whoever by words, either spoken or written, or by signs or by visible representations or otherwise, promotes or attempts to promote any content in support of devadasi practice;
- (m) "rules" means rules made under this Act;
- (n) "schedule" mean the schedules appended to this Act;
- (o) "State Committee" means State Committee for Vigilance and Implementation as constituted under section 21;

- (p) "Taluk Committee" means Taluk Committee for Vigilance and Implementation as constituted under section 13;
- (q) "temple" means a place by whatever designation known, used as a place of public religious worship having separate existence and dedicated to, or for the benefit of, or used as of right by the Hindu community, or any section thereof as a place of public religious worship, and includes a Mandira, Devasthana, Gudi, Samadhi, Gaddige, Shrine, Subshrine, Utsava Mantapa, tank or other appurtenances.

3. General Principles.- The State Government, the Committees constituted under this Act and other agencies, as the case may be, while implementing the provisions of the Act shall be guided by the following fundamental principles, namely:-

- (i) **Principle of conscientisation:** To liberate both the oppressor and oppressed from the victimisation of the devadasi system through consciousness raising.
- (ii) **Principle of presumption of innocence:** No criminal intent shall be attributed to a devadasi woman for any customary practice which she voluntarily or involuntarily may have been drawn into, with reference to the provisions of this Act.
- (iii) **Principle of participation:** The children of devdasis shall have a right to be heard and to participate in all processes and decisions affecting their interest and their views shall be taken into consideration.
- (iv) **Positive measures:** All resources are to be mobilised, including those of state and community, for promoting the well- being, facilitating development of identity and providing an inclusive and enabling environment, to reduce vulnerabilities of devdasis and her family, and the need for intervention under this Act.
- (v) **Principle of right to privacy and confidentiality :** Every devadasi and her child shall have a right to protection of their privacy and confidentiality, by all means and throughout the judicial process.

CHAPTER-II RIGHTS OF DEVADASI FAMILY

4. Coverage under this Act.- The protections and benefits under this Act shall apply to the immediate family or household of a devadasi for livelihood or welfare, as assessed and verified by the Taluk committee.

Explanation: For the purposes of this section, the term immediate family or household shall be limited to those persons residing with or directly dependent on the devadasi at the time of commencement of this Act or those who can demonstrate continuing socio-economic impact due to the devadasi system.

5. Rights of a child to identify the father.- (1) Any child born to a devadasi shall have the right to ascertain the identity of the father. Such child may approach the taluk Committee to apply for recognition of such a paternal bond. If the biological father acknowledges such relationship in writing, the application may then be presented before the District Committee where the father must once again overtly and in writing acknowledge such a relationship.

(2) Upon refusal by the father to acknowledge paternal relationship, an application may be made to the District Court. The Court may review existing evidence and direct the use of biochemical tests such as the Deoxyribonucleic acid (DNA) test to ascertain the paternity of the person, the child has reason to believe is his biological father. The District Legal Services Authority shall provide free legal aid and assistance to such a child.

6. Right to Maintenance.- The child of a devadasi, or the devadasi acting on behalf of such a child, shall have the right to apply for maintenance under applicable provisions of law, including but not limited to the **Bharatiya Nagarika Suraksha Sanhita, 2023**

(Central Act 46 of 2023) or any law that may replace or supplement it. Such applications shall be considered in accordance with law, based on evidence and circumstances presented before the competent court. The right to maintenance may be claimed by a male child until he attains majority, and by a female child until she attains majority or married.

7. Presumption of Legitimacy.- For all purposes any child born to devadasi shall be deemed to be a legitimate child.

8. Right to Property.- The child of a devadasi shall be entitled to inherit and succeed to the property of both parents. The person indicated as father under this section will retain his right to disprove such a claim of paternity through appropriate biochemical evidence.

9. Right to Dignity of Devadasi Family.- No child born to a devadasi shall be discriminated against on the basis that the father is unknown. The State shall ensure that no child of a devadasi is compelled to declare the name of their father when applying for key public goods such as education, health and identity cards such as licenses, passport, PAN card, ration card, etc. Administrative reforms shall be undertaken at all levels to ensure that the field for father's name is not mandatory for submission of any application.

10. Right to Healthcare.- The State shall protect the right of every devadasi woman to good health and wellness. Every devadasi family upon identification, shall be entitled to a State sponsored integrated health check-up for all common health issues including but not limited to cardiac and pulmonary issues, anaemia and certain chronic and acute diseases incidental to marginalization and sex work such as venereal and viral diseases.

CHAPTER-III

PREVENTION AND PROHIBITION

11. Prohibition.- Notwithstanding any custom or law to the contrary, the dedication of a woman as a devadasi, whether before or after the commencement of this Act, and whether she has consented to such dedication or not, is hereby declared unlawful, and any woman so dedicated shall not thereby be deemed to have become incapable of entering into a valid marriage.

12. Prevention of dedication.- (1) Notwithstanding anything to the contrary contained in this Act, if on an application of the devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer or the Taluk Committee or State Committee, an Executive Magistrate is satisfied that a dedication in contravention of the provisions of this Act, has been arranged or is about to be solemnised, such Magistrate shall issue a prohibitory injunction against any person including a member of an organisation or an association of persons prohibiting or restraining from such dedication.

(2) An application or a complaint under sub-section (1), may be made by any person having personal knowledge or reason to believe or a non-governmental organization having reasonable information, relating to the likelihood of taking place of such dedication.

(3) The Executive Magistrate may also take suo motu cognisance on the basis of any reliable report or information or complaint as the case may be.

(4) For the purpose of preventing en-mass dedication as devadasis on certain days such as full moon day during 'jathres', the concerned District Magistrate shall be deemed to be the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer with all powers as are conferred on a Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer by or under this Act.

(5) The District Magistrate shall also have additional powers to stop or prevent dedication and for this purpose, he may take all appropriate measures including use of the minimum force required.

(6) No prohibitory injunction under sub-section (1), shall be issued against any person or member of any organisation or association of persons unless the magistrate concerned has previously given notice to such person, members of the organisation or

association of persons, as the case may be, and has offered him or them an opportunity to show cause against the issue of the injunction:

Provided that, in the case of any urgency, the magistrate concerned shall have the power to issue an interim injunction without giving any notice under this sub-section.

(7) An injunction issued under sub-section (1), may be confirmed or vacated after giving notice and hearing the party against whom the injunction was issued.

(8) The Executive Magistrate may either on his own motion or on an application of any person aggrieved, rescind or alter an injunction issued under sub-section (1).

(9) Where an application is received under sub-section (1), the Executive Magistrate shall afford the applicant an opportunity of appearing before him either in person or by an advocate. After hearing the applicant, if the Executive Magistrate rejects the application wholly or in part, he shall record in writing the reasons for.

(10) Whoever knowing that **a prohibitory** injunction has been issued under sub-section (1), disobeys such **an order** shall be punishable with imprisonment **for a term which may extend upto two years but not less** of than one year **and** with a fine which shall not be less than rupees one lakh.

CHAPTER-IV

AUTHORITIES FOR IMPLEMENTATION

13. Taluk Committee for Vigilance and Implementation.- (1) The State Government shall constitute a committee at the Taluk level know as **“the Taluk Committee for Vigilance and Implementation”** by notification in the Official Gazette in the districts mentioned in Schedule I. The said Committee shall be a continuing body with the term of members being three years post appointment.

(2) The Committee constituted under sub-section (1), shall consist of the following members, namely:-

- (a) The Tahsildar, who shall be the ex- officio Chairperson.
- (b) Four persons belonging to the devadasi community, which includes devadasi women and children residing in the Taluk subject to their availability. Two children, one male and one female must be there in the committee. The devadasi union recognised in each Taluk shall elect unanimously and forward the names of four such candidates, whether or not members of the Union, to the Tahsildar for appointment-members.
- (c) The senior-most female police officer present at Taluka level- member.
- (d) One social worker nominated by the Chairperson, who has special knowledge, experience or expertise in relation to the devadasi practice and harms associated with it, residing within the same Taluk- member.
- (e) Nodal officer from the Social Welfare Department-member.
- (f) a representative from the Women and Child Development Department-member.
- (g) the Assistant Director of Agriculture at Taluk level- member.
- (h) four female members and at least two representatives belonging to the Scheduled Castes or Scheduled Tribes nominated by the Chairperson-members.
- (i) the Block Education Officer from the Department of School Education and Literacy- member.
- (j) the Executive officer of the Taluk Panchayat -member.
- (k) the Child Development project officer who shall be the Member-Secretary of the Committee, but shall not have any voting rights:

Provided that, in the absence of the Tahsildar, the nodal officer of the Social Welfare Department shall act as the Chairperson of the committee:

Provided further that, the devadasi Union at Taluk level shall reserve with itself the right to recall its members elected to the Committee. Such candidates shall be duly replaced with other candidates by the Union.

14. Meetings of the Taluk Committee.- (1) The Taluk Committee shall meet once in every two months and special meetings shall also be convened when circumstances requiring the attention of the Committee arise. Special meetings may be convened by the Tahsildar on the recommendation of at least three members from the devadasi community. Meetings shall be convened by the Tahsildar with seven days notice for ordinary meetings and three days notice for special meetings.

(2) Appointment to the Taluk Committee shall be made by the State Government within one month from the date of commencement of this Act and within two weeks of any vacancies arising thereafter.

(3) The minimum quorum for the meeting of the Taluk Committee shall be five, of which two members present shall be Government representatives and three from among the devadasi community and social worker subject to their having been appointed. Absence of any member shall not vitiate the proceedings of the Committee.

(4) Ordinary decisions shall be made on the basis of a simple majority of members present and voting. Special decisions regarding land, housing, employment, education, and health shall be made on the basis of consensus of the Committee. In case of a tie the Tahsildar shall hold the casting vote.

(5) The nominated members shall be paid an honorarium as may be prescribed by the State Government as well as reimbursement of cost of travel from the village to the Taluk.

15. Duties of the Taluk Committee for Vigilance and implementation.- It shall be the duty of each Taluk Committee to,-

- (a) identify devadasis and devadasi families through voluntary application or suo-moto procedure of the Committee and provide them with identity card within six months from the date of commencement of this Act;
- (b) conduct survey every three years to assess the number of the devadasis present. This will be further evaluated by the District Committee which shall then present a report based on the findings of the survey to the State Committee;**
- (c) correct discrepancies or omissions, if any, in the details mentioned in such cards. Rectifications shall be carried out within a period of one month;
- (d) verify applications made under section 27 for identification of devadasi families and reject mala fide applications, if any, filed under this Act;
- (e) undertake taluk-wide surveys to identify devadasi practices and make suitable recommendations to the State Government for their inclusion in section 2(b) and 2 (c) for identification of devadasis;
- (f) recognise cooperatives, collectives, platforms, and unions amongst the devadasi community. Such recognition shall be carried out according to the rules specified under the Act;
- (g) hold awareness programs and campaigns for people within the taluk regarding the ill-effects of devadasi practices;
- (h) undertake comprehensive socio-economic rehabilitation measures for the victims of devadasi practices;
- (i) the committee shall take all necessary steps to set up a single window mechanism for devadasis where they can get information of all Central and State Government schemes they are eligible under, and required process to avail the benefits. Such a mechanism shall be established within the period of six months from the commencement of this Act. Grievances may be filed by any interested party with the District Committee for the non-performance of this duty;

- (j) ensure that the right of the devadasi family to healthcare is fulfilled;
- (k) look into any other matter incidental thereto or connected therewith for implementation of this Act;
- (l) submit Action-taken Report (ATR) to the District Committee after the commencement of every subsequent meeting; and
- (m) nominate to the District committee the devadasi representatives from among the existing members of the taluk committee or someone from the talukas the committee may deem fit. The Taluk Committee shall reserve the right to recall such representatives. Such candidates shall be duly replaced with other candidates by the Committee.

16. Grievance Redressal Mechanism.- Any grievance related to the Taluk Committee shall be taken under consideration by the District Committee and the decision of the District committee shall be final.

17. District Committee for Vigilance and Implementation.- (1) The State Government shall constitute a committee at the District level know as “**the District Committee for Vigilance and Implementation**” by notification in the Official Gazette in the districts mentioned in Schedule I. The said Committee shall be a continuing body with the term of members being three years post appointment.

(2) The Committee constituted under sub-section (1), shall consist of the following members, namely:-

- (a) The Deputy Commissioner, who shall be the ex- officio Chairperson.
- (b) The Chief Executive Officer of the Zilla Panchayat, who shall be the Vice-Chairperson of the Committee.
- (c) The Superintendent of Police of the District-member.
- (d) A representative of the Urban Development Department-member .
- (e) A representative of the Tribal Welfare Department-member.
- (f) A representative of the Backward Classes Welfare Department-member.
- (g) A representative of the Housing Department-member.
- (h) A representative of the Health and Family Welfare Department-member.
- (i) The Deputy Director of Public Instruction of the concerned District –member.
- (j) The Deputy Director of Women and Child Development Department-member.
- (k) One representative from each Taluk belonging to the devadasi community which includes devadasi women residing in the Taluk nominated by the Taluk Committee. Such representative may or may not be a member of the Taluk Committee-member.
- (l) **Subject to availability of devadasis in a given Taluk**, two adult children of devadasi mothers, not belonging to the same household, appointed by the Taluk Committee and residing within the District-members.
- (m) One female social worker or senior activist nominated by the chairperson, who has known credentials, special knowledge, experience or expertise in relation to the devadasi practices and harms associated with it, and residing within the district-member:
- (n) Two representatives belonging to the Scheduled Castes or Scheduled Tribes nominated by the Deputy Commissioner-members.
- (o) the District Social Welfare Officer, who shall be the Member-Secretary of the Committee and prepare agenda papers for the meetings.

18. Meetings of the District Committee.-(1) The District Committee shall meet once in every two months and special meetings shall also be convened when circumstances requiring the attention of the Committee arise. Special meetings may be convened by the Deputy Commissioner on the recommendation of atleast five members from the devadasi community. Meetings shall be convened by the Deputy Commissioner with ten days notice for ordinary meetings and three days notice for special meetings.

- (2) Appointments to the District Committee shall be made by the State Government within one month from the commencement of this Act and within two weeks of any vacancies arising thereafter.
- (3) The minimum quorum for the meeting of the District Committee shall be one third of the total members present of which atleast four members present shall belong to the devadasi community. Absence of any member shall not vitiate the proceedings of the Committee.
- (4) Ordinary decisions shall be made on the basis of a simple majority of members present and voting. Special decisions regarding land, housing, employment, education and health shall be made on the basis of consensus of the Committee. In case of a tie the Deputy Commissioner shall hold the casting vote.
- (5) The nominated members shall be paid such honorarium as may be prescribed by the State Government as well as reimbursement of cost of travel from the Taluk to the District.

19. Duties of the District Committee for Vigilance and implementation.- It shall be the duty of each District Committee to,-

- (a) oversee the functions of all Taluk level committees in the District and to receive regular reports of proceedings, progress, action taken and performance in terms of rehabilitation. The District level Committee may review the taluk level committees in the performance of their duties;
- (b) coordinate the functions of all concerned agencies with a view to channelize adequate credit for the rehabilitation of devadasi Families;
- (c) a Management Information System (MIS), shall be regularly maintained by the committee wherein all the relevant information, such as survey details, service delivery, grievances received and addressed, pendency of applications, penalties and actions taken are recorded;
- (d) the Devadasi prohibition and rehabilitation officer shall report the progress made in the fulfilment of his duties under this Act, in a form specified by the Committee; and
- (e) receive individual complaints from any person or take suo moto cognizance of violations of the Act by any person or organisation and report them to the jurisdictional police for necessary action;

Explanation: This provision is without prejudice to the general powers and jurisdiction of the police to directly entertain such complaints.

- (f) provide periodic training and conscientise the officers of the State Government, police officers and other such staff and personnel involved in the implementation of this Act;
- (g) submit Action-taken Report (ATR) along with agenda papers to the State Committee at the commencement of every subsequent meeting;
- (h) ensure that a comprehensive, integrated health check-up is carried out for all devadasi families opting for the same, take any measures necessary for the same;
- (i) publicise the provisions of this Act through media including the television, radio and the print media at regular intervals to make the general public aware of the provisions of this Act;
- (j) hear and decide appeals from the Taluka Level Committee decisions;
- (k) look into any other matter incidental thereto or connected therewith for implementation of this Act.
- (l) set-up sub-committees which will be headed by one of the devadasi woman member. These sub- committees shall administer the Shelter Homes established under section 32; and
- (m) nominate to the State committee the devadasi representatives from among the existing members of the district committee, or someone from the district as the committee may deem fit. The district committee shall reserve the right to recall

members nominated to the State Committee. The Committee may also appoint for such representatives after recall.

20. Grievance Redressal Mechanism.-Any grievance related to the District Committee shall be taken under consideration by State Committee and the decision of State committee shall be final.

21. State Committee for Vigilance and Implementation.-(1) The State Government shall constitute a committee at the State level know as “**theState Committee for Vigilance and Implementation**” by notification in the Official Gazette. The said Committee shall be a continuing body with the term of members being three years post appointment.

(2) The Committee constituted under sub-section (1) shall consist of the following members, namely:-

- (a) The Chief Secretary to the Governmentor his representative who shall be the ex- officio Chairperson.
- (b) the Secretary to Government departmentof Women and Child Development –Vice Chairperson. The Vice-Chairperson shall have the power to call for the State Committee meeting in the absence of the Chief Secretary.
- (c) A representative of the Housing Department-member.
- (d) A representative of the Rural Development and Panchayath Raj Department-member.
- (e) A representative of the School Education and literacy Department-member.
- (f) A representative of the Higher Education Department-member.
- (g) A representative of the Skill Development, Entrepreneurship and Livelihood Department-member.
- (h) The Director General of Police or his representative-member.
- (i) A representative of the Tribal Welfare Department-member.
- (j) A representative of the Revenue Department-member.
- (k) A representative of the Urban Development Department-member.
- (l) A representative of the Backward Classes Welfare Department-member.
- (m)A representative of the Finance Department-member.
- (n) A representative of the Health Department-member.
- (o) The Director of Civil Rights Enforcement or his Representative-member;
- (p) One representative from each District mentioned in belonging to the devadasi community which includes devadasi women children residing in the District.The District Committee in each district shall elect and forward the names of such candidates to the Chief Secretary for appointment. Such member may or may not be a member of the District Committee. At least half of such representatives shall be female-member.
- (q) Two social workers or senior activists with known credentials nominated by the Chairperson, who have special knowledge, experience or expertise in relation to devadasi practices and harms associated with it, and residing within the State-members.
- (r) Eight female members and at least two representatives belonging to the Scheduled Castes or Scheduled Tribes nominated by the Chief Secretary to the Government members.
- (s) an officer not below the rank of Joint Director Department of Women and Child Development-member.
- (t) An officer not below the rank of Joint Secretary of the Social Welfare Department, who shall be the Member-Secretary of the Committee and prepare agenda papers for its meetings.

22.Meetings of the State Committee.-(1)The State Committee shall meet once in every two months and special meetings shall also be convened when circumstances requiring the attention of the Committee arise. Special meetings may be convened by the

Chairperson on the recommendation of at least three members from the devadasi community. Meetings shall be convened by the Chairperson with fourteen days notice for ordinary meetings and five days notice for special meetings.

(2) Appointments to the State Committee shall be made by the State Government within one month from the date of commencement of this Act and within two weeks of any vacancies arising thereafter.

(3) The minimum quorum for the meeting of the State Committee shall be one third of the total members present of which atleast four members present shall belong to the devadasi community. Absence of any member shall not vitiate the proceedings of the Committee.

(4) Ordinary decisions shall be made on the basis of a simple majority of members present and voting. Special decisions regarding land, housing, employment, education and health shall be made on the basis of consensus of the Committee. In case of a tie the Chief Secretary to the Government shall hold the casting vote.

(5) The nominated members shall be paid an honorarium as may be prescribed by the State Government as well as reimbursement of cost of travel from their residence to the venue of the meeting .

23. Duties of the State Committee for Vigilance and implementation.- It shall be the duty of the State Committee to,-

- (a) supervise the functioning of all District level committees in the State, receive regular reports of proceedings, progress, action taken and performance in terms of rehabilitation. The State level Committee may assist the district level committees in the performance of their duties;
- (b) issue appropriate directions to any persons, authorities or agencies to carry out the purposes of this Act, especially to prevent the violation of the provisions of this Act;
- (c) identify schemes and allocate budget accordingly by making sure that no scheme remains un-implemented for lack of funds;
- (d) create, by earmarking a specific portion of the sub-plan, a separate fund for the payment of living expenses;
- (e) steps to ensure full utilisation of sub-plan allocation, and in addition accessing the General Budget for costs relating to the implementation of the rehabilitation plan;
- (f) scrutinise and audit primary and higher education curricula in collaboration with the State Council for Educational Research and Training to further the development of scientific temper and recommend appropriate corrective measures;
- (g) coordinate the functions of all concerned agencies with a view to channelize adequate credit for the rehabilitation of devadasis;
- (h) provide the officers of the State Governments and other concerned persons including the police officers periodic training on the matters relating to the implementation of the provisions of the Act;
- (i) publise the provisions of this Act through media including the television, radio and the print media at regular intervals to make the general public, children as well as their parents and guardians aware of the provisions of this Act;
- (j) make enquiries into allegations of wilful negligence of the duties under this Act by public officials;
- (k) ensure that the concerned departments for the charters provided under the Act prepare within a period of six months, comprehensive Standard Operating Procedures to ensure the access of rights thereunder to members of the devadasi family;

- (l) ensure that all devadasi children have access to free education during school and higher education, **vocational, technical, professional education** etc.,;
- (m) ensure that land and adequate housing is provided to the devadasi family as per the Charter of Land and Housing provided under this Act.
- (n) hear and decide appeals from decisions of District Level Committee; and
- (o) look into any other matter incidental thereto or connected therewith for implementation of the Act.

24. State Committee and District Committee for Vigilance and implementation to have certain powers of a civil court.- In exercising the functions conferred on the State Committee and the District Committee under this Act, the Committees shall have all the powers of a civil court, while trying a suit under the Bharatiya Nagarika Suraksha Sanhita, 2023(Central Act No 46 of 2023) in respect of the following matters, namely:-

- (a) Summoning and enforcing the attendance of any person and examining him on oath.
- (b) Requiring the discovery and production of any document.
- (c) Proof of facts by affidavits.
- (d) Appointing commissions for examination of **witness or documents**
- (e) Any other matter as may be prescribed.

25. Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer.-(1)The State Government shall appoint Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer as many as recommended by a Taluk Committee, by notification in the official Gazette. The appointment shall be made on the basis of the familiarity of the Officer with the issues faced by the devadasi community, either by virtue of professional experience or affiliation. Preference shall be given to female candidates in such appointment.

(2) At the District Level the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer shall be from the cadre of Deputy Director and at the Taluk level it shall be in the cadre of Assistant Director Cadre.

(3) The State Government may also request a respectable member of the locality with a record of social service or an officer of devadasi related non-Government organisations to assist the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer and such person, as the case may be, shall be bound to act accordingly. If the chosen member of the locality fails to assist the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer, then another respectable member of that locality may have to be chosen to assist the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer.

(4) The duty of the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer,-

- (a) to prevent dedication by intervening and collecting evidences for the effective **implementation** as required under the provisions of this Act;
- (b) to advise either individual cases or counsel the residents of the locality generally not to promote, help, aid or allow the dedication of devadasi;
- (c) implementation of various functions under this Act through a process of application and resolution of grievances. The Devadasi Prohibition and Retaliation Officer shall collaborate with the Taluk Committee;
- (d) to create awareness of the evil which results from dedication;
- (e) to sensitise the community on the issue of dedication;
- (f) to take action to write the Panchnama report at the place of incident itself and obtain the signatures of witnesses;
- (g) to furnish such periodical returns and statistics in such manner as may be prescribed and as demanded by the District devadasi Committee;
- (h) to discharge such other functions and duties as may be prescribed;
- (i) to assist the Taluk Committee in conducting the survey for identification of devadasis;

- (j) to overlook and monitor all the rehabilitation and relief functions as defined in this Act; and
- (k) to perform any other function that the Taluk Committee may assign for the implementation of this Act.

(4) To perform all the duties mentioned in sub-section (3), the Taluk Committee shall decide the time frame for Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer.

(5) The State Government may, by notification, in the Official Gazette, subject to such conditions and limitations, invest with the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer such powers of a police officer as may be specified in the notification and the Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer shall exercise such powers subject to such conditions and limitations, as may be specified.

(6) The Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer shall have the power to move the District Committee for rehabilitation of rescued woman.

(7) The Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer shall be deemed to be a public servant within the meaning of clause (28) of **section 2 of Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023 (Central Act 45 of 2023)**.

CHAPTER-V IDENTIFICATION

26. Identification and Preparation of Lists.- (1) The Taluk Committee shall conduct a survey as mentioned in clause (b) of section 15 to assess the number of devadasis.

(2) The number of devadasis in the State shall be categorised into separate lists from time to time. List I shall contain those that were identified in the surveys conducted by the State Government before the commencement of the Act. List II shall contain those that will be identified in the survey that shall be conducted after the commencement of this Act. Subsequent Lists shall be made as and when the surveys are conducted.

27. Right to Identification.- (1) All members of devadasi family shall have a right to be recognised as such individually by the Taluk Committee in the Taluk where such dedication was carried out or where the woman resided as a practicing devadasi. Such identification may be carried out by the Committee suo motu or upon application by members of the devadasi family. Such identification shall be followed by the issue of an identification card indicating their names, ages, residential address and generation (as devadasi (First Generation), child of devadasi (Second Generation) and grandchild of devadasi (Third Generation))

(2) The Committee will rely on, but not mechanically bind itself to the provisions of clause (b) and (c) of section 2 for the identification of a devadasi.

(3) The identity card issued by the Taluk Committee under the Act shall act as conclusive proof of entitlement to any benefits extended under the Act.

28. Identification of Children of devadasi.- Identification of the devadasi shall be deemed to identify her children and grandchildren (whether existing, or born subsequently) as members of the devadasi family. In the event of death of the mother before the commencement of the Act, such children may apply to the Taluk Committee with five supporting affidavits from the devadasi union of their Taluk for recognition as a child of the devadasi. This is subject to the availability of devadasi union in a given Taluk.

CHAPTER-VI CHARTER OF HEALTH

29. Right to Health.- (1) The State shall protect the right of every devadasi woman to good health and wellness.

(2) Each devadasi woman shall have a right to be included as a deemed beneficiary to all existing State and National health programmes applicable to the State of Karnataka.

Her application for coverage under such programme shall be made by the Taluk Committee on the basis of the Identification Card issued under the Act.

(3) The State shall bear all costs incurred for the treatment of all chronic and acute illness suffered by the devadasi including costs of diagnosis and post-treatment care. By providing allowance for conveyance, or passes for public transport, the State shall endeavour to ensure that factors such as the cost of transportation do not cause denial of treatment.

(4) The State shall identify and ensure that an environment of preventive care is maintained in the life of all devadasis, including but not limited to, provision of clean drinking water, sanitation, menstrual health, and maternity care.

(5) Every member of the devadasi family or devdasi will, upon identification, be entitled to a State sponsored integrated health check-up for all common health issues including but not limited to cardiac and pulmonary issues, anaemia and venereal and viral diseases in accordance the right to privacy, dignity and confidentiality of the person. Such a health check-up may be carried out at an adequately equipped health facility on the production of the identification card issued under the Act. The Taluk committee shall inform the members of the devdasi family or devdasi in their jurisdiction about the same. The Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer shall identify such facilities and arrange for transportation.

(6) The State shall ensure access to medical care at the sub-centre level and protect devadasi women and their families from **exploitation** by private practitioners and **from being subjected to** catastrophic out-of-pocket expenses.

(7) The State shall rely only on tried-and-tested, medically sound and empirically safe medical treatments and procedures for preventive care, diagnostic care and treatment of devadasis.

(8) Alongside health education and awareness programmes about medical issues and relevant programmes and schemes, focus shall be laid on the mental health of members of the devadasi community. Clinical or behavioural psychologists shall be identified in all districts for counselling devadasis and their children.

(9) The Department of Health shall, ensure the effective implementation of the provisions outlined in this chapter. These shall include identification, outreach, diagnostic and preventive care, mental health support, and integration with existing state and national health programmes, ensuring dignity, privacy, and accessibility for all identified devadasis and their families.

CHAPTER-VII

CHARTER OF LAND AND HOUSING

30. Access to Land.- (1) The State shall give preference to those devadasis who are dependent on agricultural occupation by allocation agricultural land under the existing schemes of the development corporations, subject to availability of land or rehabilitation schemes. Such allocation shall be undertaken on a priority basis in accordance with rules notified under the Act.

(2) In the event of the death of a devadasi before the allotment of land, the benefit of such preference shall be extend to one eligible dependent member of her family, as verified and recorded by the Taluk Committee.

(3) Any land granted under this provision shall not be sold, transferred, or acquired by the Government as long as any surviving listed member of the devadasi family is alive.

(4) The provisions of the Karnataka Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prohibition of Transfer of Certain Lands) Act, 1978 (Karnataka Act 02 of 1979) shall mutatis mutandis apply to the allotment of land made to the devadasis under sub-section (1).

(5) To encourage sustainable livelihoods, the State shall give preferential consideration to registered collectives of devadasis for the allocation of land suitable for

collective or cooperative farming, subject to availability under existing government schemes. On receiving an application from not less than ten identified devadasis in a village, the Taluk Committee may facilitate the allotment of consolidated landholdings. The development of model farms focusing on organic methods, traditional crops, food processing, and collective decision-making shall be promoted on such land.

31. Right to Housing.- (1) The State shall provide every devadasi adequate housing of appropriate size that meets satisfactory standards of hygiene, comfort and preserves personal and family privacy. In the event of death of the devadasi before the allocation of adequate housing, right to such benefit shall devolve unto the surviving members of the devadasi family only.

(2) **The Devadasi families and the surviving family members of the deceased devadasi family, put together** shall be allotted an appropriate residential plot and **shall be provided with sufficient financial assistance** for meeting the cost of building 'adequate housing' as defined in Schedule II subject to eligibility and willingness of the devadasi, and to the provisions of the relevant scheme of the Central Government or the State Government or the concerned local authority.

(3) The State Government when constructing houses for devadasi family shall ensure that minimum criteria of adequate housing as listed under Schedule II of this Act are met and shall mandatorily involve devadasi community/Taluk Committee in all stages of implementation of such housing schemes.

(4) The State Government shall frame rules and take other measures to achieve the progressive realization of this right within one year of commencement of the Act.

(5) Measures must be taken to achieve all policy prescriptions adopted by the Government of Karnataka in their Karnataka Affordable Housing Policy, 2016.

(6) Standard Operating Procedure shall be formulated within six months by the Secretary, Department of Revenue to ensure all the above.

CHAPTER-VIII

CHARTER OF IMMEDIATE RELIEF

32. Immediate Relief and Protection.- (1) Any minor devadasi in need of immediate relief and protection shall, on application made in such manner as may be prescribed to the Taluk Committee or Devadasi Prohibition and Rehabilitation Officer be provided **with** shelter in Children's Home **as per the mandatory requirements** of the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015 (Central Act 02 of 2016) .

(2) Any devadasi woman above the age of eighteen years along with her minor children, if any, in need of immediate relief and protection shall, on application made in such manner as may be prescribed to the Taluk Committee, be provided shelter in Special Homes to be set up by the State Government **in the existing special homes to be identified by the State Government** within one year of commencement of the Act.

(3) The minimum facilities to be provided in the Special Homes shall be such as may be prescribed.

(4) Every Special Home shall have a Management Committee to be headed by a devadasi woman nominated by the sub-committee of the District Committee as constituted under clause (1) of section 19, to be set up in such manner as may be prescribed, to manage the institution and monitor the Special Homes.

(5) Standard Operating Procedure shall be formulated within six months by the Secretary, Department of Women and Child Development to ensure all the above.

CHAPTER-IX

CHARTER OF REHABILITATION

33. Rehabilitation and Resettlement.- (1) Members of the devadasi family can avail the following entitlements by making an application before the District Committee for the same. The State Government shall frame rules for the same within six months from

the date of commencement of the Act. The benefits provided under the Act shall be made available to the devadasi family within one year of such application.

(2) Special priorities shall be given to devadasi families in all schemes implemented by all departments of the State Government.

34. Living Expenses.- Devadasi women shall be given monthly living expenses as may be prescribed under relevant State Government scheme. Funds shall be allocated towards the same by the State Committee and disbursed through the Taluk Committee. The living expenses shall meet the minimum requirements for the fulfillment of all basic needs. The State Committee shall review the living expenses.

35. Skill Development.- The devadasi woman and other adult members of her family shall be given, subject to eligibility and willingness, training in a livelihood skill under various schemes sponsored by the Government of India and the State Government and shall be paid a monthly stipend of not less than half of minimum wage, during the period of such training.

36. Antyodaya Anna Yojana Card.-The State Government shall ensure the entitlement of Anthodaya Ana Yojana (AAY) card to all the devadasi families. As Aadhar is mandatory to issue new ration cards or to add a beneficiary to an existing ration card the Devadasi and family members should be provided an Aadhar card, in case they do not have an Aadhar card. The process for identification and issuing AAY ration cards to Devadasis, their family members shall be made through Taluk Committee, District Committee and the State Committee.

37. Education of Devadasi Children.-The State Governments shall make provision to provide priority admission to the devadasi children in Government-run residential schools. The State shall ensure that all costs including tuition, accommodation, nutrition and associated expenses are provided through the grant of need-based scholarships, which shall be instituted within one year from the date of commencement of the Act. The State shall bear all the expenses of the devadasi children towards Higher Education, Professional and Technical courses.

38. Employment.- To create sustainable alternate livelihood options,-

- (a) The Government shall take necessary steps to ensure the alternative livelihood opportunities for devadasi families as a vulnerable group. This may include special facilitation cells, pre- recruitment training, and representation in special recruitment drives for employment opportunities and need based skill development trainings for alternative employment opportunities.
- (b) The Government shall promote alternate livelihoods for devadasi families by implementing measures to enhance capacity by extension of formal credits schemes, innovation and entrepreneurship schemes. Other things remaining the same, the members of devadasi families shall be given priority in Government contracts, Government supplies, purchase and public procurement, industrial and small scale industries.

39. Marriage.-The State Government shall formulate a scheme to financially incentivize marriages where one of the spouses belongs to a devadasi family. Such financial incentive must be allotted to such couples in such manner as may be prescribed.

CHAPTER-X AWARENESS

40. Awareness Programmes.- (1) The State Government, shall take necessary measures to ensure that appropriate educational and awareness campaigns be undertaken for sensitising people, especially in vulnerable sections of society, to the ill-effects of the devadasi practice.

(2) In particular, and without prejudice to the generality of the foregoing clause, such measures may provide for all or any of the following matters, namely :—

-
- (a) The awareness programmes for devadasi community and the society at large will include campaigns for creating legal and social awareness with special focus on health awareness campaigns for devadasi community.
  - (b) The Taluk Committees and the District Committees shall be responsible for conducting social and legal awareness programs at respective levels with help from academicians, social workers and civil society organisations. Awareness campaigns conducted should aim at improving the status of devadasi community in the society by targeting common people through activities like street plays, screening of movies, exhibitions, pamphlets etc.
  - (c) The Awareness Programmes shall also include in the campaign, information about the help lines that are at disposal of women in need of rescue and rehabilitation
  - (d) The District Committee may collaborate with the District Legal Service Authority and legal services cells of all law colleges situated in Karnataka to help Taluk Committees to conduct legal awareness programmes in each taluk. The aim of such legal awareness programmes shall be:
    - (i) Imparting basic understanding of legal provisions and benefits under the Act and also other Acts like the Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009 (Central Act 35 of 2009), Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015 (Central Act 02 of 2016), the Protection of Children from Sexual Offences Act, 2012, (Central Act 32 of 2012) etc.
    - (ii) Deterring the practice of dedication and sexual exploitation in the society at large through awareness programmes on punitive measures under the Act.
  - (e) Health awareness campaigns for the devadasi community will be conducted by Taluk Committee and District Committee in collaboration with concerned health department officials, to integrate awareness with health camps, with special focus on awareness about sexually transmitted diseases and other occupational diseases associated with the devadasi practice.
  - (f) Citizen's Charter of all department of State Government shall include the rights and benefits given to devadasis under the Act.
  - (g) All existing and future programmes for Masters in Social Work affiliated to every University in Karnataka shall be included in the awareness efforts under this Act.
  - (h) The District Committee shall convene a convergence meeting of all stakeholders once in every six months. The resolutions passed in these meetings shall be updated to **"Management Information System"** MIS within two weeks from the meeting.
  - (i) Recommendation shall be made by the State Government to concerned authorities to include a chapter on devadasi practices in school curricula, to sensitise and conscientise children and develop among them scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform, a fundamental duty of every citizen under Article 51A(h) of the Constitution of India.
  - (j) The State Government, in consultation with the Directors of State Administrative Academy and State Police Academy, shall conduct periodic workshop and training programs to sensitize and train all newly inducted officers on the devadasi practices and matters relating to the implementation of the provisions of the Act.
  - (k) Special measures should be taken to conduct awareness programmes near temple premises where dedication ceremonies usually take place.
  - (l) The State Government with the help of concerned authorities shall undertake training of Panchayat officials on elimination of devadasi practice within their respective jurisdiction and implementation of the provisions of the Act.

- (m) Awareness efforts towards the eradication of the devadasi practise **shall also aim to liberate the members of the devadasi family from the pernicious practice of devadasi.**

CHAPTER-XI

PUNISHMENT AND PENALTIES

41. Punishment for dedication.-(1) Any person who, after the commencement of the Act,-

- (a) performs, permits, takes part in, or abets, or who, allows in the premises under his control, the performance of any ceremony or act for dedicating a woman as a devadasi or any ceremony or act connected therewith shall, on conviction, be **punished** with imprisonment **for a term which shall not be less than two years but may extend to** a period of five years and shall also be liable to fine of not be less than rupees one lakh.
- (b) promotes or propagates the practice of devadasi shall, on conviction be punished with imprisonment for a term which shall not be less than one year but may extend to a period of five years and shall also be liable to fine of not less than rupees fifty thousand.

(2) Whoever, having already been convicted of an offence under the Act is convicted for the second offence or any offence subsequent to the second offence, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to a period of seven years, but shall not be less than two years and shall also be liable to fine of not less than rupees two lakhs.

42. Dedication done at the temple premises.-(1) If any dedication as defined under the Act is discovered to have been performed within the temple premises, then a notice shall be issued to the concerned Temple Committee by the Taluk Committee.

(2) If the Taluk Committee identifies a temple where dedication occurs even after issuance of notice under sub-section (1), the temple committee shall be subjected to investigation and upon conclusive evidence of negligence or involvement the names of members of such a committee shall be published in the local newspaper accordance with provisions of section 43.

43. Publication of fact of conviction.-(1) Where any person is convicted of any offence punishable under the Act, it shall be competent for the court convicting such offender to cause the name and place of residence of such person to be published by the police in the local newspapers where such offence is taken place together with the fact that such offender has been convicted under the Act and such other particulars as court deems fit and appropriate to be allowed to be published.

(2) No such publication under sub-section (1) shall be made until the appeal, if any, filed against such order of conviction is finally disposed of.

44. Limitation not to apply for taking cognizance.- Nothing in Chapter XXXVIII of the Bharatiya Nagarika Suraksha Sanhita, 2023 (Central 46 of 2023) shall apply to any offence under the Act.

45. Offence to be cognizable and non bailable.- Notwithstanding anything contained in the Bharatiya Nagarika Suraksha Sanhita, 2023 (Central 46 of 2023) every offence under this Act shall be cognizable and non-bailable.

46. Proceedings to be held in camera.- If the Magistrate considers that the circumstances of the case so warrant and if the member of the devadasi family who is party to the proceedings so desires, the magistrate may conduct the proceedings under the Act in camera.

47. Jurisdiction to try offences.- No court inferior to that of a Metropolitan Magistrate or Judicial Magistrate of a First Class shall try any offence punishable under the Act.

CHAPTER-XII

MISCELLANEOUS

48. Act to override other laws.- Save as otherwise provided in the Act, the provisions of the Act shall have effect notwithstanding anything inconsistent therewith contained in any

other law for the time being in force or any custom or usage or any instrument having effect by virtue of any such law.

49. Protection of action taken in good faith.-No suit, prosecution or other legal proceeding shall lie against any person for anything which is in good faith done or intended to be done in pursuance of this Act or any rule or order made thereunder.

50. Power to make rules.- (1) The State Government may, after previous publication and by notification in the official Gazette, make rules for carrying out the purposes of the Act.

(2) In particular and without prejudice to the generality of the foregoing power, such rules may provide for all or any of the following matters, namely:-

- (a) the manner of investigation of offences under the Act ;
- (b) welfare and rehabilitation of devadasis;
- (c) any other matter as may be prescribed.

(3) Every rule made under this Act shall be laid, as soon as may be after they are so made, before the House of the State Legislature, while it is in session, for a period of not less than fourteen days which may be comprised in one session or in two successive sessions and if before the expiry of the session in which it is so laid or of the sessions immediately following, the House of the State Legislature makes any modification in the rule or resolves that the rule should not be made, the rule shall thereafter have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be, so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done thereunder.

51. Power to amend the Schedule.- (1) The State Government may by notification published in the Official Gazette add, amend or alter the schedule.

(2) Every notification issued under sub-section (1), shall as soon as may be after it is so made , be laid before each house of the State Legislature.

52. Power to remove difficulties.-(1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the State Government may, by order, published in the Official Gazette, make such provisions, not inconsistent with the provisions of this Act, as may be necessary or expedient for removing the difficulty:

Provided that, no order under this section shall be made after expiry of three years from the date of commencement of this Act.

(2) Every order made under this section shall, as soon as may be after it is so made, be laid before the House of State Legislature

53. Repeal and savings.-The Karnataka Devadasis (Prohibition of Dedication) Act, 1982(Karnataka Act 01 of 1984) and rules made thereunder are hereby repealed:

Provided that, such repeal shall not affect,-

- (a) anything done or any action taken under the said Act; or
- (b) the previous operation of the said Act or anything duly done or sufferedthereunder;

SCHEDULE-I

(see sections 13 and 17)

Districts under this Act where the devadasi practice has been identified

1. Bagalkote
2. Bellary
3. Belagavi
4. Bijapur
5. Chitradurga

-
6. Davanagere
  7. Dharwad
  8. Gadag
  9. Gulbarga
  10. Haveri
  11. Koppala
  12. Raichur
  13. Shimoga
  14. Yadgir
  15. Vijayanagar

SCHEDULE-II
(see sections 31)
ADEQUATE HOUSING

Adequate housing must provide more than four walls and a roof. A number of conditions must be met before particular forms of shelter can be considered to constitute “adequate housing.” These elements are just as fundamental as the basic supply and availability of housing. For housing to be adequate, it must, at a minimum, meet the following criteria:

- (1) Accessibility: Housing is not adequate if the specific needs of disadvantaged and marginalized groups within devadasi families are not taken into account (such as the persons with disabilities);
- (2) Availability of services, materials, facilities and infrastructure: An adequate house must contain certain facilities essential for health, security, comfort and nutrition. All beneficiaries of the right to adequate housing should have sustainable access to natural and common resources, potable drinking water, energy for cooking, heating and lighting, sanitation and washing facilities, food storage, waste disposal, site drainage and emergency services;
- (3) Location: Housing is not adequate if it is cut off from employment opportunities, health-care services, schools, childcare centres and other social facilities, or if located in polluted or dangerous areas.

STATEMENT OF OBJECTS AND REASONS

It is considered necessary to enact a new Legislation to,-

- (i) conscientise society about the practice of dedicating women as devadasis;
- (ii) liberate oppressed devadasi women from all forms of exploitation, her children from social taboo through empowerment;
- (iii) hold biological father of child born to a devadasi responsible in special law;
- (iv) provide for conclusive proof of paternity of child born to a devadasi;
- (v) facilitate effective and comprehensive rehabilitation to the victims of devadasi family by the State; and

- (vi) promote measures for the total abolition of the Devadasi rituals in the State of Karnataka.

Hence, the Bill.

FINANCIAL MEMORANDUM

There is no extra expenditure involved in the proposed legislative measure at this stage.

MEMORANDUM REGARDING DELEGATED LEGISLATION

Clause -50	Empowers the State Government to prescribe rules with previous notification regarding the matters enumerated in the Bill.

The proposed delegation of legislative power is normal in character.

LAKSHMI HEBBALKAR

Minister of Women and Child Development,
Disabled and Senior-Citizens Empowerment.

M.K. VISHALAKSHI

Secretary
Karnataka Legislative Assembly